

BIENVENUE

- à Vigy près Thionville-Metz

- les 23 au 27 mai 2025 -

Ce supplément pour ne pas vous laisser sans nouvelles et pour un accueil chaleureux à tous et toutes y compris celles et ceux qui – pour diverses raisons – n'enverront leur inscription au congrès que bientôt.

Bruno, qui avec tous les amis de sa région, se démène pour que ce congrès soit magnifique :

8 + 2 conférences,

2 soirées festives,

interventions de nos amis africains,

2 visites touristiques ...

débats etc,

nous rappelle que la région est verdoyante, apaisante, très riche culturellement. ■

Dans LA SAGO 161 - en juin- vous trouverez :

- le compte rendu du congrès et des photos
- des nouvelles du groupe de Pierre Grollemund, à St Etienne
- un petit article de Michel Marko qui proteste contre la bande dessinée
- la Tasmanie - paradis volé- par Francisca Toubale et les Parisiens du vendredi soir
- SAMI et le chocolat présenté par Christian Lesvêque
- plusieurs articles (en retard) traduit par Roland Platteau

Peut être : une info à propos de Yannis et Maud qui luttent à Athènes pour aider les plus démunis

Peut être : un commentaire sur les états-unis et les Etats-Unis qui n'ont certes pas vocation à diriger le continent Américain.

Peut-être : un autre à propos de Rima HASSAN retransmise par Henri Masson ■

Très amicalement, le Komitato

Chers adhérents, Chères adhérentes,
ce supplément à LA SAGO tout en français
afin d'informer et inviter largement autour de vous.

LA NUNA KONGRESO - LE PRÉSENT CONGRÈS

La 77-a kongreso de SAT Amikaro okazos de la 23a ĝis la 27a de majo 2025 en Vigy (57) inter lorenaj urboj Metz kaj Thionville proksime de tri landlimoj.

La restadcentro A.D.E.P.P.A.* kie ni loĝos estas bone ekipita por kongresi. Jam la kongresanoj aprezis ĝin kiam nia asocio Esperanto-Thionville organizis la 57-a kongreso de SAT Amikaro en 2002 pro la kvieto kaj la verda naturo kiu ĉirkaŭas ĝin. Ĝi lokiĝas rande de la arbaro de Saint-Hubert kaj en la koro de la valo de la Canner. Tie la ekosistemo estas tre riĉa !

Ni proponas al vi : vizito, libroservo, laborsesioj, kursoj, prelegoj, ekzamenoj de F.E.I.

- perretaj diskutoj kun afrikaj amikoj
- koncertoj de la korusoj « La Voĉoj de l'Oriento » en deko da lingvoj
- alia koncerto per la « Revolucia Koruso » !

Interalie Marielle Giraud, historistino, prelegos pri « Sur la spuroj de J. Morris, esperantisto, anarkiisto kaj laŭnaturisto, pioniro de ekologio kaj de malkreskado »

- Patrick Lagrange pri « Kia aldono al Astronomio pro "JWST" teleskopo ? » kaj « Kio pri la klimatsanĝo ? »

Informojn kaj kongresaliĝilon vi trovos en retejo de '<https://www.sat-amikaro.org/>' kaj en la retpaĝo: <https://eventaservo.org/e/b38009>

retadreso : esperantothionville@laposte.net

PS : paralele ni organizas kun komuna kultura programo la 89a staĝon de la Orienta Federacio « Espéranto-France Est ». ■

Le 77e congrès de SAT Amikaro se déroulera du 23 au 27 mai 2025 à Vigy, entre les villes lorraines de Metz et Thionville, près de trois frontières. Le centre de séjour A.D.E.P.P.A.* où nous logerons est bien équipé pour les congrès. Les congressistes l'avaient déjà apprécié lorsque notre association Esperanto-Thionville avait organisé le 57e congrès de SAT Amikaro en 2002 pour la tranquillité et la nature verdoyante qui l'entoure. Il est situé en bordure de la forêt de Saint-Hubert et au cœur de la vallée de la Canner. Ici, l'écosystème est très riche !

Nous vous proposons des visites, service librairie, réunions de travail, des cours, des conférences, des examens de F.E.I., des discussions en ligne avec nos amis Africains

- un concert du chœur Les Voix de l'Est en une dizaine de langues !
- un autre de La Chorale Révolutionnaire !

Parmi les interventions, Marielle Giraud donnera une conférence « sur les traces de J. Morris, espérantiste, anarchiste, naturalien, pionnier de l'écologie et de la décroissance.

Et Patrick Lagrange proposera deux conférences : « Quoi de nouveau en astronomie avec le télescope JWST ? » et « Au sujet du changement climatique ? »

Vous trouverez les informations et le bulletin d'adhésion au fur et à mesure sur le site de <https://www.sat-amikaro.org/> et sur la page événement : <https://eventaservo.org/e/b38009>.

Courriel : esperantothionville@laposte.net

PS : Parallèlement, nous organisons avec un programme culturel commun le 89eme stage de la Fédération « Espéranto-France Est ». ■

CONFIDENTIEL

Comme vous le savez, nous proposons, comme à chacun de nos congrès, l'aide de la solidarkaso - caisse de solidarité - pour **permettre à chacun de participer**.

La caisse de solidarité pourrait **prendre en charge une partie des dépenses occasionnée**. **Chaque** demande sera étudiée au cas par cas par Solange – la trésorière.

Nous vous garantissons la confidentialité, il vous suffit pour cela de faire votre demande **seulement vers** kasisto@sat-amikaro.org ou par téléphone 06 47 96 20 90. **comme vous pouvez le voir en bas** de ce message.

Soyez les bienvenus.

Bien amicalement
Les Organisateurs

Ĉîceronos Catherine Gallego

La riĉa historio de Metz ankoraŭ brilas tra la stratoj. Ekde fora antikveco, kulturoj kaj civilizacioj lasis

sinsekvajn spurojn en la orflava ŝtono el Jaumont, kiu ornamas la urbon. Oni piede malkovras Metz kiel

ŝtonan libron, kies ĉiu kvartalo laŭtempe estas historipaĝo.

METZ, TRI JARMILOJ DA HISTORIO

Ideala strategia monteto stariĝas ĉe la konfluo de du riveroj, Moselle (Mozelo) kaj Seille (Sej'). La

bronzepokfinaj (pli ol 1 000 jaroj antaŭ nia erao) homoj tie establiĝis. Pri tio atestas malkovrintaj funebraj

urnoj. Do Metz estas riĉa de pli ol 3000 jaroj da historio !

En la 5a jarcento antaŭ Kristo, la kelta tribo de la Mediomatrikoj (Médiomatrices) instaligis. Sur la

tielnomata monteto "de la Sankta Kruĉo" kreskis opidumo, kiu iĝis ĉefurbo de la Mediomatrikoj. Post la

Cezara konkerado de Gallujoj, ĝi fariĝis "Divodurum Mediomatricorum". Post mallongigoj

Divodurum Mediomatricurum iĝis Mediomatrix, Mettensis kaj fine Metz. Fero, salo, vinberejoj,

potfarado...nutras la ekonomion de la gaŭlo-romia provincurbo, kiu prosperis ĝis meze de la 3a jarcento.

La vojoj, akvoduktoj, termobanejoj, 25.000 sidloka amfiteatro (samvaloraĵo kiel tiu de Verono!)... atestas

pri unua ranga urbo.

Ekde la 6a jarcento, Metz iĝas la ĉefurbo de merovida reĝlando : Aŭstrazio. Arnould, episkopo de Metz,

antaŭa palacestro de la aŭstrasie reĝo, kreis la karolidan dinastion : li estis la pra-avo de Charles Martel, li

mem avo de Karolo la Granda. Sub Pipino le Malalta, la episkopo de Metz, Ĥrodegang, kreis kantlernejon

"Scola Mettensis", kiu disvatigis la Gregorian

Verk'

Kanton tra la tuta kristanaro. Dum la Karolida Renesanco,

la urbo estis ankaŭ famkonata pro eburfarado, skribejoj ...

En 842, okazas la Strasburga Ĵuro : unua disdivido de la Imperio de Karolo la Granda, unua teksto en

prafranca lingvo redaktita en mesa dialekto... Post la traktado de Verdun (843), de la divido de la

Karolidimperio en tri partoj naskiĝas Lotaringio ("Lotarii Regnum" : reĝejo de Lotaro).

La urba burĝaro laŭmezure emancipiĝas dum la Mezepoko progresas. En 1179, la episkopo Bertram

organizas la unuan elektadon de burĝa registaro. Metz, baldaŭ respublika urbo, konos sian plej riĉan

periodon ĝis la 15a jarcento. En 1552, Karolo la Kvina vane sieĝas la urbon defenditan fare de la Duko de

Guise. Metz malfermas la pordegojn al la franca reĝo Henriko la 2a. Pro sia situo borde de la reĝejaj

landlimoj, ĝi estos pli kaj pli fortigita kaj Vauban diros : "La fortigitaj urboj ŝirmas siajn provincojn, Metz

ŝirmas la francan ŝtaton. "

Dum la 18a jarcento, dank' al genia guberniestro, Marŝalo de Belle -Isle (nepo de la famkonata

financministro Fouquet) moderniĝas la urbon per bela kaj moderna urboplano. Metz disvolviĝas ĝis la 19a

jarcento kaj larĝe profitas la karb-kaj ŝtalan industriiĝon kaj la fervojan alvenon.

1870 – 1871, malvenko : Metz estis aneksita de Germanio ĝis 1918. Interesa periodo rilate urbanismon

kaj ekonomian disvolviĝon. Post 48 jaroj, Metz retrovas sian rangon en Francio. 1940 -1944 : nova

aneksado... Postmilite, Metz iom post iom cedas sian strategian kaj militistan destinion profite al sia

ekonomia disvolviĝo.

Ĉefurbo de Loreno de 1972, Metz entenas 125 000 enloĝantojn (200 000 kun la ĉirkaŭurbo) kaj iĝas bela

ekzemplo da komunik-kaj-teknologia centro, kultura kaj ĝarden-urbo.

Recepto de Lorena Torto

- garnu tortujon per rompiĝema murbo
- Deprenu la mirabelkernojn sen komplete tranĉi la fruktojn
- Bele aranĝu la malfermitajn fruktojn sur la pastaĵon
- Baku la torton dum 25 minutoj
- Gustumu varmete !!!

Recepto de la lorena kiŝo

“Kiŝo estas germandevena “Kiŝe” (Kis) skribis ni. Tiu vorto “Kuĉen” (Kuko) kaj ĝin popola plado antaŭe estis nepre necesa dum la manĝo de “Trimazos” (1a de Majo) anoncanta pritempon tra la kamparo.

- Garnu tortujon per rompiĝema murbo
- Aranĝu pecojn da fumigita lardo
- Miksu tri ovojn kun 4 dl da freŝa kremo
- Almiksu salon kaj pipron
- Verŝu sur la pastaĵon kaj mezbaki la kiŝon dum 25 minutoj
- manĝu varme, kun salato

Karaj partoprenantoj de la 89-a regiona staĝo de EFE kaj 77-a kongreso de SAT-Amikaro,

En tiu-ĉi somero estas multaj Esperanto-aranĝoj kaj estas malfacile elekti. Unuflanke la persona tempo estas limigita, aliflanke ankaŭ la propra monujo ne estas senlima.

Tial vi hodiaŭ ricevas specialan oferton partopreni la Kultureman Semajnfino de Sarlanda Esperanto-Ligo kun *50%-a rabato*, *kondiĉe *ke vi antaŭe partoprenis la 89-an regionan staĝon de EFE en Vigy. *aŭ la 77a kongreson de SAT Amikaro *

Sarlanda Esperanto-Ligo okazigos sian 74-an Kultureman Semajnfino **de la 4-a ĝis la 6-a de julio 2025** en la Kardinal-Wendel-Domo en Homburgo. Vidu la eventojn ĉi-tie: (<https://www.kardinal-wendel-haus.de/>)

Atentu! Ni festos la unuan fojon en somero!

Atendas vin interesa programo konsistanta el *aktivaĵoj*, diversaj *prelegoj* por Esperanto-parolantoj, *kursoj* por progresintoj kaj komencantoj. En la *libroservo* de J-L Thibias vi certe trovos allogan legaĵon kaj esperantaĵojn.

Ni komencos la semajnfino jam vendrede posttagmeze per via alvojaĝo kaj post la vespermanĝo ni aŭskultos dum *bonveniga vespero* jam la unuan prelegon de kiu gvidos al komuna aktivado. Poste ni kunsidos en etosa rondo en la *knajpo* (sarlande: vertŝaft’).

La *sabaton *ni dediĉos al *prelegoj*, *gimnastiko*, *foto-ateliero*, *kantateliero* kun *KAJTO*, *lingvokursoj *kaj *busekskurso *al la *UNESKO Mondkulturheredaĵo “Völklinger Hütte”*(Fandejo de la urbo Völklingen).

Post la busekskurso estos ebleco partopreni *ekumenan diservon *en Esperanto.

La kulmino de la Kultura Semajnfino estos bela, bongusta, (laŭeble plenaera) *bankedo kun kradrostaĵoj *en gaja etoso sekvita de *koncerto de KAJTO *je sabato vespere.

La aliĝilon vi trovas ĉi-tie: <https://www.esperanto.de/de/ksf2025-aligho> Simple skribu en la komenton, ke vi jam aliĝis al la 89-a staĝo de EFE aŭ 77-a kongreso de SAT-Amikaro, ka ĵi reduktos la aŭtomate kalkulitan prezon poste permane je 50 %.

Amike salutas vin Martin THORENZ (prezidanto de S E L)

L'Internationale

L'internationale, poème d'Eugène Pottier, écrit en juin 1871 pendant la terrible répression de la Commune de Paris. Il ne fut publié qu'en 1887 et chanté pour la première fois le 23 juillet 1888 à Lille par la Lyre des Travailleurs. Devenu l'hymne des révolutionnaires, il sera complètement illégal durant des années dans de nombreux pays d'Europe. Ce chant de révolte fut également porté par une musique désormais bien connue..., composée par Pierre Degeyter, en 1888.

Debout ! les damnés de la terre
Debout ! les forçats de la faim
La raison tonne en son cratère :
C'est l'éruption de la fin
Du passé faisons table rase
Foule esclave, debout ! debout !
Le monde va changer de base :
Nous ne sommes rien, soyons tout !

Refrain x2

C'est la lutte finale
Groupons-nous et demain L'Internationale
Sera le genre humain.

Les Rois nous saoulaient de fumées.
Paix entre nous, guerre aux tyrans !
Appliquons la grève aux armées,
Crosse en l'air et rompons les rangs !
S'ils s'obstinent, ces cannibales,
A faire de nous des héros,
Ils sauront bientôt que nos balles
Sont pour nos propres généraux.

Refrain x2

Ouvriers, Paysans, nous sommes
Le grand parti des travailleurs ;
La terre n'appartient qu'aux hommes,
L'oisif ira loger ailleurs.
Combien de nos chairs se repaissent !
Mais si les corbeaux, les vautours,
Un de ces matins disparaissent,
Le soleil brillera toujours !

Refrain x2

Bella Ciao

Verk'

Bella ciao est un chant de révolte italien qui célèbre l'engagement dans le combat mené par les partisans, résistants pendant la Seconde Guerre mondiale opposés aux troupes allemandes alliées de la République sociale italienne fasciste. Les paroles ont été écrites fin 1944 sur la musique d'une chanson populaire que chantaient au début du XXe siècle les mondine, ces saisonnières qui désherbaient les rizières de la plaine du Pô et repiquaient le riz, pour dénoncer leurs conditions de travail.

Ce chant est devenu un hymne à la résistance dans le monde entier

Questa mattina mi son svegliata
O bella ciao, bella ciao, bella ciao ciao ciao
Questa mattina mi son svegliata
Eo ho trovato l'invasor

O partigiano porta mi via
O bella ciao, bella ciao, bella ciao ciao ciao
O partigiano porta mi via
Che mi sento di morir

E se io muoio da partigiano
O bella ciao, bella ciao, bella ciao ciao ciao
E se io muoio da partigiano
Tu mi devi seppellir

Mi seppellirai lassu in montagna
O bella ciao, bella ciao, bella ciao ciao ciao
Mi seppellirai lassu in montagna
Sotto l'ombra di un bel fior

Così le genti che passeranno
O bella ciao, bella ciao, bella ciao ciao ciao
Così le genti che passeranno
Mi diranno che bel fior

E questo è il fiore del partigiano
O bella ciao, bella ciao, bella ciao ciao ciao
E questo è il fiore del partigiano
Morto per la libertà.

Inscrits pour le Congrès de SAT-Amikaro

Verk'

Bruno HENRY Francio 57290 FAMECK
Manjuan ZHANG Francio 57290 FAMECK
Henriel FIDILALAO - MG-102 Ambohidrapeto - Madagaskaro
Jean DE KIKAKO - DR Kongo
Joel MUHIRE - Goma DR Kongo
François HOUSONOU BJ - Lokossa-mono - Benino
Lucette / Lumeto ÉCHAPPÉ Francio 44230 St Sébastien sur Loire
Françoise GUIHAUMÉ Francio 72000 Le Mans
Frank MINTZ Francio 72000 Le Mans
Lucie HULOT Francio 91600 Savigny sur Orge
Solange VAN LANDEGHEM Francio 18000 Bourges
Marielle GIRAUD Francio 56310 Plumeliau Bieuzy
Daniel LACHASSAGNE Francio 03410 Domerat
Pierre GROLLEMUND Francio 42000 Saint-Etienne
Lucien BRESLER Francio 75016 Paris
Eric ELIARD Francio 75015 Paris
Vinko MARKOVO Francio 29600 Morlaix
Claudine GUEGUEN Francio 29600 Morlaix
Elisabeth BARBAY F-93140 Bondy
Jean-Charles PAULETTI Germanio 74177 Bad Friedrichshall
Frédérique NEYRET Francio 71530 Fragnes-la-Loyère
Simone CAJELOT Francio 88230 Fraize
Jacqueline LÉPEIX Francio 63000 Clermont-Ferrand
Yann AUBAIN Francio 69100 Villeurbanne
Anne-Sophie MARKOV Francio 78180 Montigny-le-Bretonneux
Denise HAPPI-FOSSO Francio 75020 Paris
Patrick LAGRANGE Francio
Jean-François BLIN F- 89400 BONNARD (Auxerre)

***Chers(es) retardataires : Inscrivez vous vite si vous pouvez être disponibles
Il reste quelques places; Bruno et Jean Luc ont prévu grand.***

Inscrits pour le Stage de Esperanto France-Est

Verk'

Martin Thorenz
Pierrette Muller
Alois Eder
Werner FABER Germanio DE-54329 Kontz
Edmond LUDWIG Francio 68140 Stosswihr
Catherine HEL Francio 54990 Xeuilley
Jean-Luc THIBIAS Francio 54500 Vandoeuvre
Grazina THIBIAS Francio 54500 Vandoeuvre
Emmeran EDER Germanio DE-81241 München
Ursula NIESERT Germanio DE-79104 Freiburg
Martin THORENZ Germanio DE-66953 Pirmasens
Liliane BERSWEILER Francio 54990 Xeuilley
André GROSSMANN Francio 68390 Baldersheim
Lydia BLOCH Francio 55000 Bar-le-Duc
David WILKOWSKI Francio 57480 Manderen-Ritzing
Gilbert STAMMBACH Francio 67610 La Wantzenau
Daniel RAOULT Francio 54960 Mercy-le-Bas
Brigitte GUINDOLLET Francio 57000 Metz
/Bettina NAROSKA Germanio DE-76137 Karlsruhe
Cornelia MAJER Germanio DE- ?
Irmi VALLON Germanio DE-Heilbronn
//Thomas CORDONNIER FR-57100 THIONVILLE/
/Marie-Jo BEHM FR-57100 THIONVILLE/
/Bernard VIVIER FR-57700 HAYANGE/
/Catherine KREMER FR-54750 TRIEUX
Christian Dardenne
Line Dardenne

SLIPO por UNUOPULO
aŭ por
ARO KIES ANOJ GASTOS
STRIKTE SAME *

* Kaze de diferenco, plenigu
apartajn slipojn

77a KONGRESO de SAT-Amikaro

A.D.E.P.P.A., Avenue Charlemagne, FR 57640 VIGY
(N.49.204382° - E.6.308686°)
De la 23a ĝis 27a de majo 2025

Sendota ĉe :

David WILKOWSKI

Esperanto-Thionville

22 rue de Kirsch-Les-Sierck

FR-57480 MANDEREN-RITZING

Okaze de problemo : <wilkowski.david@orange.fr> +33 3 82 59 30 35

S-ro S-ino	Familia nomo	Persona nomo	Aĝo	1- Kongreskotizo	Elektitaj kursoj

Sumo 1..... €

Kompleta adreso :	.....
Telefono :	Retadreso : .....

NE FORGESU

*Membroj povas peti
helpon de nia asocio*

Kongreskotizo	Ĝis 15/02	Ĝis 15/03	Poste
Membro de SAT- Amikaro	40	45	50
Junulo ĝis 16 jara (indiku aĝon supren)	Senpaga	Senpaga	Senpaga
Junulo ĝis 35 iara (indiku aĝon supren)	20	25	28
NE membro de SAT Amikaro	56	67	78

	Vend. 23/05	Sab. 24/05	Dim. 25/05	Lun. 26/05	Mar. 27/05
2 - GASTADO					
	VM* TN*	TM* VM* TN*	TM* VM* TN*	TM* VM* TN*	TM* VM* TN*
2- Prezo					

En ĉiu supra fako multobligu la unuopaj prezoj per la nombro de gastoj
(unuopa prezo X nombro de gastoj)

Sumo 2 ..... €

* TN : tranoktado + matenmanĝo	30,00 €
Por havi unulitan ĉambron aldonu 20 € por la tuta restado	20,00 €
* TM : tagmanĝo	10,50 €
* VM : vespermanĝo	10,50 €

3 - Vizito de la Maginot linio (Fortikaĵo Hackenberg) enirbileto 15 € po persono
(15,00 € X nombro de personoj)

Sumo 3 ..... €

Dato..... / ...../20.. ..... Subskribo :	Totalo 1 + 2 + 3 .....€

Mi antaŭpagas : al Espéranto-Thionville

per franca ĉeko kunmetita

aŭ ĝiro al IBAN

FR 76 1027 8051 0000 0351 0494 506

BIC CMCIFR2A

CCM THIONVILLE LES ALLIES

(ekz) Mi havas apartan deziron, kiun mi
precizigas dorsflanke

(ekz. Eleko de kunloĝanto, ekzameno, por la
kurso via nivelo...)

pli da informoj : en « La Sago »